Brev till Selma Lagerlöf från Valborg Olander: 1926-1927 - 81

Olander, Valborg,

HS L 1:1

National Library of Sweden

Karlavägen 99 den 13 Okt. 1927.

Min älskade!

Tack för det förtjusande brev, som jag fick i går! Det innehöll så många intressanta saker. En viss tomhet var det i alla fall att inte erhålla några utländska brev. Jag brukar nämligen göra undan alla ärenden i förväg för att vara klar att på fredagen ha litet roligt med din världsomspännande korrespondens.

Nu tog jag i stället itu med Berendsohn. Jag började med dåligt humör, därför att jag samtidigt hade fått brev från honom, däri han bestämt vägrade att utesluta "Sverige och Värmland". Det kan ju inte undvikas, skriver han att det märks, att förf. är en utlänning, och något av det "organiska sammanhanget" i sitt verk ville han inte offra. Nå, inte gjorde denna detalj mig någonting särskilt obehagligt, men jag förutsåg, att han i längden skulle bli oss svår att bearbeta. Emellertid blev jag mildare stämd, när jag studerade hans framställning av dig "i mänsklighetens tjänst". Det gör en imponerande verkan, när man så där får samlat allt, vad du har arbetat emot kriget. En hel del skall förlåtas honom för detta kapitel. Eljest är han bra torr och stilen utan högre flykt. Det är citaten från dig, som sätta litet färg på sidorna.

Du må tro att jag efter vårt telefonsamtal levde i en spänning för att få veta vilken av "italienskorna" du menade. Men jag är så ledsen om dagarna. Jag misströstar både om att det blir Soledda och att hon kommer hit.

Men jag är glad, att du skrev så vackert till Karlfeldt. Jag gick och funderade på att skicka honom några utvalda blommor. Men så greps mig eftertankens kranka blekhet. Mitt namn var jag för blyg att sätta ut, och vad glädje kunde han ha av en anonym sändning? tänkte jag.

Bööks roman har jag inte läst, inte någon recension heller. Sade nej av pur instinkt, när den erbjöds mig i bokhandeln. Litteraturkrönikören i Radio sade, att slutet på boken var alldeles olämpligt ur konstnärlig synpunkt, men han ansåg ändå, att innehållet i detsamma (ett kapitel?) var av så kolossalt stort värde, att man måste vara tacksam att ha fått det med i boken.

Ditt nya uppslag i det senaste kapitlet tror jag var mycket lyckligt funnet (d.v.s. inte kitteln), så att du fick tillfälle att åskådliggöra utom hjältinnans präktiga och kloka natur också hennes brister i fråga om kultur och finess. Men nog förstår jag, att du har våldiga problem att lösa för att inom en inte alltför vidlyftig ram hoptränga alla händelser, som äro nödvändiga: —

Och så har du fru Scholander. Du måtte väl inte offentligt ge hennes plan ditt stöd?? Den kan omöjligt — efter mitt enkla förstånd — vara utförbar. Hur skulle t.ex. efter hennes metod hela vår långa gräns kunna skyddas?? Men naturligtvis är det inte något farligt att låta henne privat demonstrera hur hon har tänkt sig ordna saken.

Nu har du väl svarat Doorman. I sitt brev till mig var hon så orolig, att du då ännu inte hade givit ditt samtycke. Så här skrev hon: "Jag kan mycket mera svenska än ni tro". Var det då styggt av mig att ta henne på orden och inte översätta Afzelii brev med uppgift på litteratur om våra sagor? Hon hade sagt, att bara hon fick uppgift på böckernas titlar, skulle hon nog få låna dem ur holländska universitetsbibliotek. Och då tyckte jag hon kunde försöka att reda sig. Kanske de holländska bibliotekarierna kunna tyda brevet åt henne — jag menar Afzelii, som jag sände utan (vidare.

I dag har jag varit på vernissage hos Svenska konstnärinnor i en väldig trängsel hos Liljevalchs, 1500 personer säga tidningarna. Jag tycker inte, att ditt porträtt gör sig. Det lever inte, och för resten är det inte du. Men ofantligt elegant, hela arrangemanget. Men stelt, verkar fotografi.

Vår lustiga bekanta, Olga Lamm, stod stolt på vakt bredvid sin porträttbyst av statsrådet Jakob Pettersson och låtsade inte känna igen min ringa person. Men hon vaknade, när jag komplimenterade henne, och anförtrodde mig triumferande: "Fröken, jag håller på att modellera Mr G.!" Det är som tennisspelare, och hon sitter som åskådare vid matcherna.

I samma skulpturesal finns ett kolossalhuvud av vår vän Gustaf Clason senior, så till den grad roligt i sin osminkiga fulhet, att man blir glad, bara man tittar dit. Artisten är Hjördis Tengbom, f. Nordin, generaldirektörens fru, han, som skapat Konserthuset.

Tänk, att det kommer ingen Maria! Hon har fått det så förfärligt tillkrasslat med sina arbetare att det låter riktigt oroligt. De ha gått sin väg, och över gårdsplanen tyckas de djupa gravarna ligga öppna, fyllda med vatten, som rinner utför backen. Hon är så opraktisk mitt i all sin påhittighet i smått, och sköta folk kan hon inte. Jag rådde henne i telefon att ögonblickligen skaffa sakkunnig hjälp, t. ex. ingenjör Felix Olsson, innan frosten börjar på allvar. Om hon bara hade rådgjort med mig, innan hon inlät sig på detta krångliga företag, men nu skulle jag överraskas.

Förlåt, att brevet blev så långt! Och kom snart! beder din

S–g.

Hälsa fröken Lundgren!